

במדבר לג

(ג) וַיְדַבֵּר יְקֹנָק אֶל מֹשֶׁה בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרַחוּ לְאֹמֶר: (נא) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן: (נב) וְהוֹרֵשְׁתֶּם אֶת כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנִיכֶם וְאַבְדַּתֶּם אֶת כָּל מִשְׁפְּחֵיכֶם וְאֶת כָּל צֹלְמֵי מִסְכַּתְכֶם תִּאָּבְדוּ וְאֶת כָּל בְּמַתֶּם תִּשְׁמִדוּ: (נג) וְהוֹרֵשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֵיהֶם בָּהּ כִּי לָכֶם נִתְּנָה אֶת הָאָרֶץ לְרִשְׁתָּהּ: (נד) וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֶת הָאָרֶץ בְּגֹרֶל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לְרַב תִּרְבּוּ אֶת נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעַט אֶת נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר יֵצֵא לוֹ שְׁמָהּ הַגּוֹרֶל לוֹ יִהְיֶה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנַחֲלוּ: (נה) וְאִם לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנִיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשָׂפִים בְּעֵינֵיכֶם וּלְצַנִּינִים בְּצַדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ: (נו) וְהָיָה כֹּאֲשֶׁר דַּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֲעֲשֶׂה לָכֶם: פ

רמב"ן במדבר לג

(ג) והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה - על דעתי זו מצות עשה היא, יצוה אותם שישבו בארץ ויירשו אותה כי הוא נתנה להם, ולא ימארו בנחלת ה'. ואלו יעלה על דעתם ללכת ולכבוש ארץ שנער או ארץ אשור וזולתן ולהתישב שם, יעברו על מצות ה' ...

רש"י במדבר לג

(ג) והורשתם את הארץ - והורשתם אותה מיושביה ואז וישבתם בה, תוכלו להתקיים בה, ואם לאו לא תוכלו להתקיים בה:

הרב ליאור מאשר: חילול שבת במקרה של חשש ל"גירוש"

השמועות על הריסת מאחזים בכלל מתגברות בימים האחרונים ובעיקר בסוף השבוע, ובעקבות כך הוציא הרב דב ליאור, מחשובי הצינונות הדתית ומנהיגים הרוחני של נוער הגבעות, פסיקה יוצאת דופן: אם במהלך השבת מזהה תזוזת כוחות צבא ומשטרה, ויש חשש שמדובר ב"כוחות גירוש" - אפשר להשתמש, בשבת, בטלפון, כדי לדווח לרכזי הפעילים האזוריים.
... מדובר כאן באישור של ממש לחלל שבת, במסגרת המאבק על המאחזים.

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף פ עמוד ב

והלוקח בית [מנכרי - רש"י] בארץ ישראל - כותבין עליו אונו [שטר מכירה - רש"י] אפילו בשבת. בשבת סלקא דעתך? אלא כדאמר רבא התם: אומר לנכרי ועושה, הי"נ אומר לנכרי ועושה, ואע"ג דאמירה לנכרי שבות היא, משום ישוב ארץ ישראל לא גזרו ביה רבנן [אבל לצורך מצוה אחרת לא שרי אמירה לנכרי - תוספות].

בית הבחירה למאירי מסכת בבא קמא דף פ עמוד ב

מצוה על כל אדם מישראל לקבוע דירתו בארץ ישראל ולישבה כפי כחו לקח בית בארץ ישראל כותבין עליו אונו על יד גוי אף בשבת משום ישוב ארץ ישראל הקלו בשבות:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שו סעיף יא

מותר לקנות בית בארץ ישראל מן האי"י, בשבת, וחותרם ומעלה בערכאות. הגה: שלהם, בכתב שלהם; דאינו אסור רק מדרבנן, ומשום ישוב אי"י לא גזרו (א"י).

ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן שו סעיף כב

ודע דברור אצלי לעני"ד דטעות גדול נפל בדפוס בש"ע סעיף י"א שכתבו מותר לקנות בית בארץ ישראל מן האיני יהודי בשבת וחותרם ומעלה בערכאות עכ"ל. וכצ"ל: מותר להקונה בית בארץ ישראל מן האיני יהודי לומר לאינו יהודי לחתום ומעלה בערכאות....

משנה ברורה סימן שו ס"ק מז

דאינו אסור וכו' - ר"ל הכתיבה זו היא מדרבנן והוי שבות דשבות ע"י אי"י ומשו"ה התיירו משום ישוב אי"י ועיין בבה"ל שביארנו דדעת אור זרוע דעת יחידאה היא ואין לה שום מקום בש"ס וכל הפוסקים חולקין ע"ז וס"ל דאף בכתב שלהם הוא איסור מדאורייתא דבכל לשון חייב כדאיתא במשנה [שבת ק"ג] ואפ"ה התיירו בכאן ע"י אי"י משום ישוב אי"י, ואף דהמחבר פסק לקמן בסימן ש"ז ס"ה דמלאכה דאורייתא אסור ע"י אי"י, אפילו לצורך מצוה, זה עדיפא. ולפ"ז אסור לומר לאי"י בשבת לכתוב מכתב אפילו לצורך מצוה אם לא שהוא ג"כ צורך גדול אפשר דיש להקל ועיין לעיל בסימן רע"ו ס"ב בהג"ה:

~ שימוש בחשמל המיצר חום ואור ~

רמב"ם הלכות שבת פרק יב הלכה א

המבעיר כל שהוא חייב, והוא שיהא צריך לאפר, אבל אם הבעיר דרך השחתה פטור מפני שהוא מקלקל, והמבעיר גדישו של חבירו או השורף דירתו חייב אע"פ שהוא משחית, מפני שכוונתו להנקם משונאו והרי נתקררה דעתו ושככה חמתו ונעשה כקורע על מתו או בחמתו שהוא חייב, וכחובל בחבירו בשעת מריבה שכל אלו מתקנים הן אצל יצרן הרע, וכן המדליק את הנר או את העצים בין להתחמם בין להאיר הרי זה חייב, המחמם את הברזל כדי לצרפו במים הרי זה תולדת מבעיר וחייב.

שו"ת מלמד להועיל חלק א (אורח חיים) סימן מט, ר' דוד צבי הופמן (1843, הונגריה – 1921, גרמניה)
שאלה: אם יש חלול שבת בהדלקת נר שקורין עלעקטרישע גליה לאמפע /מנורה חשמלית/ ובכבוי או לא. תשובה: ... וא"כ "לא תבערו אש בכל משבתים ביום השבת" (שמות לה:ג) היינו איסור להוליד אש כל שהוא **וזה נעשה ע"י חמום שמחממין דבר כ"כ עד שיראה מאור האש**, ואף אם אין כאן שלהבת אלא גחלים או דבר אשר מלובן, נקרא אש וא"כ אין ספק שהעלעקטרישע גליה לאמפע נקראת אש, ...

~ שימוש בחשמל ללא חום ואור ~

- מוליד
- בונה
- מכה בפטיש
- ניצוצות
- שריפת דלק בתחנת הכח
- בישול

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ט – ר' שלמה זלמן אוירבך (1910-1995, י-ם)

נתבאר לפי זה דלענ"ד נראה דבכה"ג דלא עשה כלל שום הדלקה או כיבוי כי אם מחבר רק את הטלפון עם הזרם אין לאסור בשבת ויו"ט לא משום מכה בפטיש ולא משום מוליד. (אך חושבני שהמון העם אינו יודע כלל להבחין בכך ויכול לטעות ע"י זה לומר שמותר גם להדליק ולכבות את החשמל בשבת, ולכן אף לדין אין להתיר דבר זה כי אם במקום צורך גדול, ...)

- עוד הבט בטלפון: השמעת קול – איסור דרבנן
 - צילצול – גרמא של איסור דרבנן
 - קול – אין איסור השמעת קול כלפי קול אנוש

~ שבת ~

רמב"ם הלכות שבת פרק כד הלכה א

יש דברים שהן אסורין בשבת אף על פי שאינם דומין למלאכה ואינם מביאין לידי מלאכה, ומפני מה נאסרו משום שנאמר (ישעיהו נ"ח:ג), "אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך [ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש יקנך מכבד]", ונאמר "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר", לפיכך אסור לאדם להלך בחפציו בשבת ואפילו לדבר בהן כגון שידבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה או היאך יבנה בית זה ובאי זה סחורה ילך למקום פלוני, כל זה וכיוצא בו אסור שנאמר ודבר דבר דבור אסור הרהור מותר.

R. Abraham Joshua Heschel

In the tempestuous ocean of time and toil there are islands of stillness where man may enter a harbor and reclaim his dignity. The island is the seventh day, the Sabbath, a day of detachment from things, instruments, and practical affairs, as well as of attachment to the spirit.

The meaning of the Sabbath is to celebrate time rather than space. Six days a week we live under the tyranny of things of space; on the Sabbath we try to become attuned to holiness in time. It is a day on which we are called upon to share in what is eternal in time, to turn from the results of creation to the mystery of creation, from the world of creation to the creation of the world.

משנה מסכת תמיד פרק ז משנה ד

השיר שהיו הלויים אומרים במקדש ... בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת - מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכולו שבת מנוחה לחיי העולמים: